

ה"ת 53429/07/18 - ראובן עוזיאל נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ה"ת 53429-07-18 עוזיאל נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת דוניה נסאר
המבקש: ראובן עוזיאל
נגד
המשיבה: מדינת ישראל

החלטה בבקשה להחזרת תפוס רקע

זוהי בקשה להחזרת תפוס - רכב מסוגפולסווקן ג'טה שמספרו 4199312, הרשום על שמו של המבקש, ואשר נתפס במסגרת חקירת משטרה שהתנהלה נגד בנו של המבקש, אריה ראובן, (להלן: "הבן" או "הנאשם" על פי ההקשר).

לטענת המבקש הוא הבעלים הרשום של הרכב, ותפיסת הרכב והחזקתו על ידי המשטרה גורמת נזק בני משפחתו ולו כאשר נמנע מהם השימוש ברכב. בעניין השימוש ברכב המבקש חזר בו ממה שנמסר על ידו במשטרה במסגרת חקירת החשדות נגד הבן בנוגע לעניין ההחזקה והשימוש ברכב וזאת במסגרת תצהיר מטעמו אשר צורף לבקשה. בנוגע למקור הסמכות לתפיסת הרכב טען המבקש כי גם אם התפיסה הייתה כדין, הדבר אינו מצדיק בהכרח את המשך תפיסת הרכב, כשקיימת חלופה הולמת, ובקש לשחרר את הרכב מבלי להפקיד כל סכום.

ב"כ המשיבה התנגד להחזרת הרכב, וטען כי למרות שהרכב רשום על שם המבקש, מדובר ברישום פיקטיבי. ב"כ המשיבה הפנה לחומר החקירה בתיק הפלילי המתנהל נגד הבן, שם לטענתו, הראיות מצביעות על כך כי הבעלות בפועל על הרכב הינה של הבן- הנאשם בהליך הפלילי. ב"כ המשיבה הוסיף וטען כי תפיסת הרכב הינה למטרת חילוטו כפי במשיבה/ המאשימה בכתב האישום אודות כוונתה לבקש את חילוט הרכב ורכוש נוסף שנתפס ברשות הנאשם, וזאת אם יורשע בעבירות המיוחסות לו.

במסגרת טיעוניו - הגיש ב"כ המשיבה לעיוני חלק מחומר החקירה בתיק הפלילי המתנהל נגד הבן.

העובדות הרלוונטיות

חקירת המשטרה נגד הבן הולידה כתב אישום המייחס לו 8 אישומים שעניינם עבירות גידול סמים, החזקת סמים שלא

לצריכה עצמית, סחר בסמים וקשר לפשע. בכתב האישום נכלל הרכב ברשימת הראיות וכן הודיעה המשיבה על בקשתה לחלוטו לאחר שיורשע הנאשם בכתב האישום ויוכרז כסחור סמים.

נגד הבן הוגשה גם בקשת מעצר עד תום ההליכים שבמסגרתה שוחרר לחלופת מעצר בפיקוח.

ממכלול הראיות אשר הוצגו לעיוני על ידי ב"כ המשיבה, עולה כי הרכב הנ"ל נרכש על ידי המבקש, בכספו שלו והועבר לשימוש הבן, תוך שהבן דואג לתחזק את הרכב. הרכב, כך לפי הראיות, נרכש מכספי המבקש עבור הבן, ולכן הוא נמצא בשימושו הבלעדי.

דין והכרעה

כידוע, תפיסת חפצים נועדה לשרת מספר תכליות:

"תכלית מניעתית ביחס לחפץ העשוי לשמש לביצוע עבירה שטרם נעברה[...], תכלית ראייתית - אם החפץ עשוי לשמש ראייה בהליך משפטי בשל עבירה, או תכלית של חילוט..." (רע"פ 7600/08 אברם נגד מדינת ישראל [פורסם בנבו] וראו גם בש"פ 342/06 לרגו עבודות עפר בע"מ נגד מדינת ישראל [פורסם בנבו]).

התכליות הרלוונטיות לענייני הן תכלית ראייתית (כשהרכב הוא חלק מראיות התביעה) ותכלית הבטחת האפשרות לחילוט עתידי (כפי שהמשיבה מבקשת בסיפא כתב האישום נגד הבן).

כיוון שעסקינן בעבירות סחר בסמים, סעיף 36א(א) לפקודת הסמים המסוכנים וסעיף 39(א) לפסד"פ מאפשרים חילוט רכושו של מי שהוכרז סחור סמים.

תנאי להחזקת תפוס הוא אפוא קיומו של חשד סביר שלפיו החשוד עבר עבירה ובנוסף קיומו של חשד סביר שלפיו הכסף או הרכוש שנתפס, חוסה תחת אחת העילות של סעיף 32 לפסד"פ כאמור לעיל (בש"פ 8353/09 מגאליניק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו]).

כאמור, המבקש לא חלק על מקור הסמכות לתפיסת הרכב, מה גם שמחומר הראיות בתיק המתנהל נגד הבן קיימת תשתית ראייתית איתנה הקושרת אותו לביצוע העבירות המיוחסות לו. יחד עם זאת, המבקש טוען כי יש להעדיף את הזכות הקניינית שלו במקרה זה על האינטרסים העומדים בבסיס תפיסת הרכב.

בעניין זה נאמר לא אחת כי:

"תפיסתם של מוצגים הוכרה זה מכבר כאמצעי קיצוני להשגת התכלית של הוכחת התשתית הראייתית כנגד

העבריו, ובכלל זה, האפשרות לחלטם בעתיד, היה ויורשע הנאשם, שכן, היא שוללת מן המחזיק, או, מן הבעלים, בטרם הוכרע דינו של הנאשם, את השימוש וההנאה מהתפוסים למשך תקופה ארוכה. בהשראת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ועל פי עקרון המידתיות המקובל, וכן, מאחר שמדובר בפגיעה קניינית, ולעיתים - פגיעה קשה, קבע בית המשפט העליון כי יש לנקוט בתפיסת רכושו של חשוד רק כאמצעי אחרון ובהעדר אמצעים חלופיים להבטחת אותה תכלית (ראו: פסה"ד בענין לרגו ורע"פ 1792/99 אלי גאלי נ' משטרת ישראל, פ"ד נג(3) 312).

בענייננו, בית המשפט אמר לערוך איזון חוקתי בין ההגנה על זכויותיו הקנייניות של המבקש לבין אינטרס הציבור במניעת ביצוע העבירות באמצעות חפצים שקידמו את ביצוען בדרך זו ואחרת, או האינטרס ההרתעתי כלפי סוחרי סמים אשר השיגו את הונם כתוצאה מהסחר האסור בסמים מסוכנים.

כאמור, יש לזכור כי המבקש אינו חשוד בדבר. מדובר במי שהחליט לרכוש מכספו שלו רכב עבור בנו, אשר עשה שימוש ברכב לצרכים שליליים. בחומר שהוצג לעיוני לא מצאתי כל ראיה או בדל ראייה כי העבירות שביצע לכאורה הבן נעברו בידעתו או בהסכמתו של המבקש.

מצב דברים זה מחדד ומבליט את הפגיעה הקשה במבקש אף שלא חטא בדבר.

מצב שכזה שבו נפגעת זכות הקניין של צדדים שלישיים תמי לב, שהיא זכות יסוד חוקתית, הוא בלתי נסבל ומחייב תיקון מיד. אני סבורה כי לא זאת הייתה כוונת המחוקק בנותנו לרשויות האכיפה כלים לתקיפה כלכלית נגד עוברי עבירות אשר אין חולק על נחיצותם וחשיבותם לאכיפת החוק ולהרתעת עבריינים בכוח ובפועל. ברם, אין הכוונה שהליכים אלה ינקטו תוך פגיעה קשה בזכויותיו של מי שלא חטא, ואין כל הצדקה שהאחרון ישלם על פשעי אחרים.

בענין זה מצאתי להפנות לבש"פ 3159/00 **אסנת רבין נ' מדינת ישראל**, שם הגישה העוררת ערעור על החלטת ביהמ"ש המחוזי שדחה את בקשתה להחזיר לה רכב שמוחזק ע"י המשטרה מזה חצי שנה. באותו מקרה, היה הרכב רשום על שם העוררת. בעלה לשעבר של העוררת הועמד לדין יחד עם אחרים בעבירות של סחר בסמים, שלטענת התביעה נעברו העבירות באמצעות הרכב ולכן הרכב נתפס ע"י המשטרה.

כב' השופטת פרוקצ'יה שדנה בערר קבעה כי יש להחזיר את הרכב לידי העוררת בתנאים שנקבעו בהחלטה. אומרת כב' השופטת פרוקצ'יה:

"בית משפט זה הביע דעתו בעבר כי שלילת רכוש תפוס מבעליו, בשלב הביניים, שמתחילת ההליך הפלילי ועד לסיומו, הינו צעד דרסטי, שראוי למנעו במידת האפשר, בשוללו מהזכאי לו את זכות הקניין לעיתים לתקופה ארוכה, בטרם יתבררו מכלול העובדות הצריכות לעניין. מכאן הגישה הרווחת כי כאשר עומדת זכות הקניין כזכות יסוד מצד אחד, ומצד שני ניתן לעשות שימוש באמצעים חלופיים שונים ע"מ להבטיח את מימוש תכלית החילוט בעתיד- ראוי לנקוט אמצעים אלה, ככל הניתן כחלופות לתפיסה ואחזקת רכוש בטרם הרשעה".

כאמור, שאלת חילוט הרכב תעמוד לדיון בעתיד, אם מתוקף סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי [מעצר וחיפוש] ובין אם מתוקף סעיף 36א (1), לפקודת הסמים המסוכנים. החלטה בעניין החילוט, לא תינתן טרם יישמעו טענותי הצדדים לרבות הבן, כשהדיון עצמו בעניין החילוט ייעשה רק אם הבן יורשע בסופו של יום בעבירות המיוחדות לו בכתב האישום. משכך, סבורני כי בנסיבות העניין ניתן לשקול את שחרור הרכב בתנאים אשר יבטיחו את המשך ההליכים ואפשרות החילוט בעתיד.

לאור כל האמור לעיל, אני מורה על שחרור הרכב בתנאים הבאים:

- א. הפקדה בסך השווה ל 30% מערכו של הרכב, על פי מחירון לוי יצחק.
- ב. שעבוד ביטוח מקיף לטובת משטרת ישראל.
- ג. עיקול שיירשם במשרד הרישוי לטובת משטרת ישראל.
- ד. ערבות עצמית בסך 30,000 ₪ של המבקש.
- ה. איסור דיספוזיציה.

ניתנה היום, ז' אלול תשע"ח, 18 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.

זכות ערעור כחוק.